

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr
 Bérmentetlen levelek
 csak ismert kezektől fo-
 gadtatnak el.
 Kéziratok nem adatnak
 vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyiltérben minden gar-
 mondor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HÍRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknel:
 Minden egyes sor után
 1kr.
 Asonfelül bolyog 80 kr.
 Kiemelt, díszbetűs s kör-
 zettel ellátott hirdeté-
 nyekért természetesen
 minden □ centimeter
 után 3 kr. számítottak.
 Állandó hirdetéseknel
 kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetéseket a „Zemplén”
 nyomdájába küldendők.

Közegészségügyi bajaink. *)

— Két cikk. —

II.

Lássuk hogyan függnek össze köze-
 gészségi bajaink természettudományi neve-
 lésünk és ismereteink hiányosságával.

Valamennyi tudomány többé-kevésbé
 összefügg egymással, de a természettudo-
 mányok az egészség és közegészségtantól
 elválaszthatatlanok, akár csak mint egy
 láncnak egyes szemei.

A természettudományok egyenkint
 alapkövek, s együttvéve maga az alap,
 melyre testvéröknek a közegészségtan épü-
 letének kell felemeltetnie, mely végelemzés-
 ben nem is egyéb mint alkalmazott ter-
 mészet, és orvosi tudomány.

Hol az alapkövek hiányzanak, ott sem
 alapot sem épületet alkotni nem lehet.

S ezért mindaddig, míg a tudatlanság,
 a babona a természettudományok terjesz-
 tése által oszladozni nem fognak, míg a
 nép zöme a természettudományi kutatás
 adta vívmányok alapján a kórok megelő-
 zésére, terjedésöknek megakadályozására
 kiadott rendeleteket legalább részben fel-
 fogni és megérteni képes nem lesz, vagy
 legalább azon osztályok, melyek a népet
 e tekintetben felvilágosítani hivatvák, ezt
 meg nem értendik: én jó közegészségügyet
 és közegészségügyi közigazgatást képzelni
 nem tudok.

Legyen szabad ez összefüggés meg-
 világitására példával élnem.

De ha példával illusztrálom e kérdést,
 úgy én aligha tudnék szebbet és jobbat
 választani, mint a világhírű tudós Huxlei

*) Kivonatos közlemény dr. Chyzer Kornélak 47-ik
 számunkban ösmertetett előadásából. Szerk.

TÁRCA.

Adah-Kaleh.

— Utelírás. —

Mint az ár özönlötte el egy, úgy 60 tag-
 ból álló, társaság a dunagőzhajózási vállalat
 egyik aldunai hajóját, tolongva és zajjal igye-
 kezve helyet csinálni a különben elég tágas
 hajón. Valódi élet-halál harc. Hogy a szép sze-
 mekért és csárdásbeli elsőségért készek a vias-
 kodásra a mai „jeunesse dorée” tagjai arról van
 tudomásom; de hogy a szép kilátás reményében
 harcoljanak kétségbeesetten békés turisták, azt
 nem igen hittem.

Egyszer klakká préselve, máskor kulibrázzá
 csavarva, ismét összelapítva, kezdém félteni tag-
 jaim épen maradását, s azért is egy merész idea
 és szaltó mortale segítségével felvetém magam
 a kabinok tetéjére, ily magasból, valahára, a lá-
 baim alatt hömpölygő ember-áradatot vizsgálva
 szivartárcám kitűnő kubai produktumába merül-
 heték. (Már tudniillik a mennyi élvezetet nyújt
 a m. kir. kincstár eme szivarok mellett.)

Szivarom bodor füstjétől példát véve a
 hajó vastag kürtője ugyancsak eresztgeté a
 sötét füstfellegeket, szürke ködbe borítá ezáltal
 elindulásunk helyét — Orsova kikötőjét.

Az előkészületeket egy fütty fejezi be, je-
 lentve a hajó elindulását. Zakatolva csapnak le
 a széles lapátok a Duna vizére, melynek felvert
 habjai locsogva törnek meg a hajó széles olda-
 lain. Legszébb kíséret a hajón játszó cigány ze-
 néhez.

beszédét, ki egy népszerű természettudo-
 mányi előadásán, melyet 1866-ban tartott,
 az angolokhoz ily formán szólt:

Éppen 200 éve annak, hogy Londont
 egymásután két iszonyu csapás érte; a
 pestis, mely ötvenezer embert ragadott el,
 és a nagy tüzvész, mely a város öt-hatod-
 részét semmisíté meg. Az akkori nemzedék
 a bajok okát, az akkori felfogás szerint,
 a pestist Isten büntetésének tartotta s néma
 megadással hajolt meg előtte; de a tüzet
 emberi alávalóság művének tartván, nagy
 elkeseredés és düh támadt a gyujtogatók
 ellen. S furcsán járt volna azon halandó,
 ki megkísértette volna azt mondani, a mit
 ő mondott hallgatónak, hogy mind a két
 hipotézis hibás, s hogy ily nagymérvű
 szerencsétlenségek megakadályozhatásának
 egyedüli forrása ott keresendő ama igény-
 telen kis társulatban (a mai Royal Society
 megvában), melyet husz évvel a pestis előtt
 néhány tudós, amint ők mondák „a termé-
 szet ismeretének javítása okáért” alapított.

Mert dacára annak, hogy Londonban
 ma tizszer több gyulékony anyag van
 összehalmozva mint volt 1866-ban; dacára
 annak, hogy maga a lakosság temérdek
 gyulékony és robbanó gázt készít, bevezet
 a házakba és használ fel: ma már egy
 egész utca sem éghet el többé, mert a
 természettudomány a gépek és módok
 egész halmazát találta fel, melyek segedel-
 mével a tüzvészt megfékezhetni.

És a pestis? Ennek oly mérvű lehe-
 tetlenségét is csak a természettudományok-
 nak köszönhetni. Tudjuk, hogy a járványok
 csak ott fészkelik be magukat, hol sepre-
 len, piszkos lakások várják őket. Szűk,
 poshadó szemettel telt utcájú városok, me-
 lyeknek házai nem szellőzhetők, rosszul

vannak világítva, vízhiányban szenvednek,
 melyeknek lakói mosdatlanok, mértéktele-
 nek, rosszul vannak táplálva, rosszul öltöz-
 ködnek, szokott tanyájai a járványoknak.
 Ilyen volt London 1665-ben, s ilyenek a
 mai kelet azon városai hol az öldöklő jár-
 ványok otthonosak.

A mi nemzedékünk tanult már valamit
 a természettől, s részben engedelmessé-
 nek is már törvényeinek. *S a természeti eme rése-
 letes ismereténél és az engedelmesség eme cse-
 kely töredékénél fogva ma már nincs pestisünk*;
 de mert ismereteink és engedelmességünk
 még igen tökéletlenek, a tifus még velünk
 lakik, s a kolera még vendégképen jár
 hozzánk.

De az eddigi haladásból bátran követ-
 kezethetni, hogy természettudományi ismer-
 reteink gyarapodásával s vívmányaik iránti
 engedelmességünk növekedésével London
 ép úgy századokon keresztül ment fog
 maradni a tifusz és kolerától, mint ment
 volt két századon keresztül a pestistől,
 mely a 17-ik század elején háromszor dul-
 ta fel.

Igy mondta ezt Huxlei, ki nem orvos,
 de századunk egyik lángelméje s és később
 voltam az ő általa felhozott példát idézni,
 mint a kérdést más hasonló példakkal illusz-
 trálni azon meggyőződésben, hogy hazánk-
 ban, a tekintélyek országában, egy angol
 nagy szellemnek szavai többet fognak
 nyomni a latban, mint vándorgyűléseink
 egyik napszamosának szavai.

A természettudományi ismeretek ter-
 jesztése lévén az egyetlen út, a melyen
 közegészségügyünk tökéletesedése felé ha-
 ladhat, azoknak minden irányban, minden
 oldalról s minden erővel való terjesztése
 mindnyájunk feladata.

Gondolataim más felé sodorták figyelme-
 met s meglepetésem nagy lón, midőn utazásunk
 célja felé tekintve azt magam előtt láttam.

Mint a Zaharából egy vész, úgy emlékedik
 a Duna közepéből elő a kis török sziget, melyet
 fekvésénél fogva a török Adah-Kalehnek (Sziget-
 Várnak) nevez.

A megindulás vesz erőt a szemlélőn, ha
 végig tekint a szigeten s ennek egykor erős bás-
 tyáin, most romhalmazain. A nagy török biro-
 dalom élethü képe kis keretben.

A félig romba dült sáncokon az annekálói
 osztrák-magyar hadsereg katonái járnak fel és
 alá, őrizve az európai békét s pár száz török
 családot, gondolataik pedig ott bolyongnak a
 kék bércek mögött — a szép Magyarországon.

Alig lép a partra az utas, már is körül
 van véve a mohamed kereskedő ivadékaitól,
 kik dohányt, gyümölcsöt, fezt és különféle
 apróságokat próbálnak nyakára sózni a becsü-
 letes gyaurnak. Kiegészítik az érdekes képet
 azok a göndör haju kis ördögök, kik oly sival-
 kodást visznek végbe, mintha legalább is Rama-
 zán böjt lenne.

A társaság megindul, élen a török konzul-
 lal beomlott sáncok és kazamáták között a szi-
 get közepe fele. E helyütt fekszik a kis török
 falu rongyos házaival és bazáiraival azon benyo-
 mást keltve, hogy keleten vagyunk.

Sok helyet említ a történelem, hol ádáz
 csaták vívattak; de hol annnyi vér áztatta volna
 a földet, mint épen e kis szigeten, arra példát
 nem tud felmutatni.

Hajdanában a Duna-kulcsa és hol Magyar-
 ország védőbástyája, hol rablófészke a töröknek,
 a mint a vitás feleknek kedvezett a szerencse;
 most távol kerületben az egyetlen hely, hol a

Mai számunkhoz egy fél ív melléklet van csatolva.

Ismernünk kell a levegőt, a vizet, a tápláló szerek, a lakás, a ruházat, a tisztaság, a fizikai nevelés befolyását a test egészségére.

E tekintetben sokat remélek most alakuló közegészségi egyesületünkől, mely céljával első sorban a felvilágosítást tűzi ki önnönmagunkat, s a nép egészségének forrásait s feltételeit illetőleg s melynek olcsó, népszerű közönsége hivatva lesz az ide vágó ismereteket terjeszteni s bevinni oly körökbe is, hol a természettudomány még keveset hódított; s éppen azért vállvetve működünk közre, hogy ezen üdvös intézmény mentül több pártoló laikus taggal birjon s megszilárdulhasson.

Kik az ismeretek megszerzéséért a központba nem mehetnek, azoknak el kell vinni azokat hazájukba.

Addig pedig míg közegészségügyünk fejlődését a természettudományi ismeretek utján várhatnók, és bevárhatnók azt, hogy népünk belátandja, miszerint azon három ügynek fejlesztése, miket Trefort pozsonyi választóihoz intézett egyik beszédében, mint politikájának vezérelveit zászlójára irt u. m. *tudomány, vagyonosság és egészség* — bodogulásunk legelső kelleke; és bevárhatnók még azt is, hogy törvényhatóságaink és községekink a közegészségügyi törvény nemes intencióit jószántukból foganatosítandják: a kormány feladata fog maradni, hogy ismét Trefort szavaival éljek ezen még nagy mértékben „antigouvernementalis” országban, ha kell erőszakkal is, az állam ezen egyik legfőbb követelményének érvényt szerezni.

Csak hogy meggyőződés szerint mindaddig, míg közigazgatási rendszerünk a mai marad, nincs hozzá eszköze.

Ennek gyökeres, megváltozott viszonyainknak megfelelő reformja nélkül én állami életünk helyes, modern fejlődést minden szép törvényeink mellett képzelni nem tudom.

Azért előadásomat azzal végzem be, a mivel Stein az államigazgatásról szóló klasszikus művét kezdé, hogy: „minél tovább halad az emberiség, annál határozottabban lép előtérbe azon tétel jelentősége, hogy a művelt népek az alkotmány-képződés epokháját már túl haladták, és hogy a tovább fejlődés sulypontja az igazgatásban fekszik.”

müezsim imára hívja az igazhívót és pihenő helye egy század osztrák-magyar katonának.

Azon a helyen, a hol most a jó magyar baka tanulja a német kommandót; azon helyre majdnem minden nemzet mondhatja, hogy az fia vérevel van áztatva.

Vérzett itt Libanon és Eufrát napsütötte harcosa; hulott itt francia, spanyol, olasz, vegyesen azzal a nemzettel, mely élethalál harcot vívott oly sokszor e helyen a félhold uralmával.

Most minden csendes. Régóta porladoznak a hősök, kik itt egymást gyilkolták. Veteráni kezét foghat a Tuba fá árnyékában Tahir pasával; a vitéz Iskender bég ostromlójának Vécseynek megbocsáthatja már, hogy oly sok müzümán hullott el magyar kéz által.

Eszembe jutnak Madách szavai:

„Bolond világ volt hajdanában,

Rém járt fel az ősök agyában.”

De visszatérek ismét rövid kitérésem után a társasághoz, mely most csoportosan indul a nevezetességek megtekintésére. Első állomásunk a sziget temetője. Korhadt fejfák és kőoszlopok jelzik a helyet, hol a félhold pár száz alattvalója örök álmát alussza.

E fejfáknak éppen mint a mi sarköveinknek is megvan a maga arisztokráciája. A köztívít vagy kalmárnak meg kell elégnie szerény favagy kőoszloppal, ellentétben a vitéz bimbasik és bejekkel, kiknek egy kő szarkofág hirdeti nyugvó helyét, mely fölő megkülönböztetésül egy oszlopra nyugasztott kő-turbán is járul.

A sirok közé ültetett tamariskákat és jazminokat a keletről jövő lanyha szellő ringásba hozza, mintha a holtak üdvözlését akarnák tolmácsolni a lombok:

Ave viatores! mortui vos salutant.

Hazafiság a divatban.

A nyáron üdvös és hazafias mozgalom indult meg a főváros ifjúsága között. Arról volt szó, hogy a német öltözékeket magyar szabású ruhákkal cseréljék föl. A fővárosi sajtó az eszmét akkoriban a legnagyobb örömmel vette tudomásul s nem egy buzdító szava volt az ifjúság dicséretre méltó törekvéséhez.

Minden nemzet féltékenyen őrzi nemzeti jellegét ruházatában, ősi jellegét viseletében, csak a magyar tudott oly könnyen lemondani arról. Pedig 49 után és a 60-as években üldöztetések árán sem akart attól megválni.

A külföldi divat, a külföld divatának majmolása nagyon is rá ragadt társadalmunk bizonyos urai és fél urai körére; s viszont olyan ragaszkodással kapaszkodnak ők is belé, hogy látára a magyar ipar, a magyar termék a semmibevevés mostoha sorsát kénytelen siratni. A magyar társadalomnak ez az indolenciája, ez a semmibe-vevés sokkal nagyobb hiba, sokkal nagyobb véték, minthogy azt sima szavakkal jellemezni lehetne.

Indokolt-e a csere?

Igazán véték, talán hazaárulás lenne szembe állítania hirlapírónak a magyar áttillát a frakkal, a pruszlikot a miderrel. A magyar főköti pláne motivumul szolgál az egész világon az asszony fejékeségéhez.

De mit tapasztalunk? Azt, hogy sokszor a külföldi sablonokból kell importálnunk *divatképpen* a saját nemzeti viseletünket. A kétségbeesett divatsínáló külföldi szabók, ahol rakásszámra hever a régi divatminták halmaza, szépet és tetszetősét óhajtván szállítani a divatpiacra, azokból az izléses divatmintákból kiszemelik a legszebbet, a legkeresettebbet és amikor az elárúsítók boltjába mi is vásárolni megyünk, azt tapasztaljuk, hogy a külföldi szalónok sokkal többre méltatják a magyar viseletet, mint mi magunk. Ők divatot csinálnak a mi viseletünkéből, mint olyanból, amelyik, célszerű, izléses. Sokszor ők ruháznak fel bennünket magyar viselettel, mikor mi azt amugyan is megtehetnők. Hát ez jól van így? A berlini hölgyek tavaly rajongásig beleszerettek a magyar „huszárká”-ba. Olyan igézőnek találták viseletünket, hogy a „huszárká” viselése ma már egész nagy Németországban divattá vált.

Mikor az országos kiállítás után *Lesseps* visszavezette a franciákat Párisba, ott a magyar csecsebecsek viselése valóságos kultuszszá vált.

Natalia szerb királynénak e nyáron annyira megtetszett nálunk a magyar főköti, hogy ma már más fejéket nem is visel, s a királynét nemcsak udvarhölgyei utánozzák, hanem a szerb főváros egész hölgyvilága.

A tavalyi londoni magyar vásár összes cikkeit megvásárolták az angolok.

A párisi „Figaro” egyik utóbbi számában azt olvassuk, hogy Párisban az idei divatszazónban a „hongroise trigane” öltözék lesz a legkedvesebb újdonság.

Tehát a magyar divat, a magyar cikkek az egész világot meg tudták hódítani, csak itthon nem tetszik; csak itthon nem tud lábra kapni.

A nemzeti izlés ezen hanyatlása, a hazafiatlanság bélyegét hordja magán.

Még egy utolsó tekintetet vetve a temetőre, tovább megünnelni tudni vágyásunkat máshol kielégíteni. Vezetőnk a mosché fele irányozza utját, követjük lépteit rosz kőlépcsőkön, míg felérünk a bástya fokára, hova a mecset van építve.

Tágas terem áll nyitva előttünk, melynek fele kopott keleti szőnyegekkel a másik fele rosz deszkákkal van kipedlőzve. A szőnyegre profán sáros cipőnek nem szabad lépnie, aki a valódi szent helyre be akar hatolni, annak le kell vetnie saruit a templom ajtaja előtt. Azonban a társaság egyik tagjában sem láttam hajlamot, hogy az eurpai etikett megsértésével a török ritus eme parancsának hódoljon.

Rokonszenves benyomást keltenek a terem fehérre meszelt falai s csak itt-ott látható a próféta, vagy szultán utánzott autogrammjá. Valódi emléklap.

A háttérben nagy gyertyatartók, vagyis inkább méternyi magasságu mécsesek között áll az oltár, tiz lépcsővel és karfával ellátott emelvény.

Innen imádkozik a müezsin, kérve dicsőséget és szerencsét a fényes porta számára, de csak az ötödik lépcsőig szabad nékie a felmenet. A lépcsőzet tetején a próféta lakozik, ide fel szállani csak a próféta utódának a szultánnak van privilégiuma.

A szuette lépcsők, melyek fokát még ember lába nem érinté porosan állanak, úgy várják a dicső szultánt, de hiába várják. El fog korhadni e rosz faalkotvány, összedől a nagy török birodalom, de a lépcsőt nem fogja érinteni a próféta utóda.

Kíváncsiságunk ki lőn elégitve, megláttuk a sziget látni valóit, kivéve a törökök háreját.

De hát kik csinálják első sorban a divatot?

Minden esetre a nők.

A női divat van a legnagyobb ingadozásnak kitéve,

Minden évben a farsang előtt új báli cikkek, új kelmék és egyéb dolgok árasztják el piacunkat.

A farsangig még van idő, *Nagyon sok fiatal leány és asszony már ma is azon gondolkozik, hogy az árvasegélyző- és jótékonyági nő-egyesületek s. a. ujhelyi bálján milyen divatos toalettben igézzék meg a táncoló fiatalágot?*

Mi pedig helyén valónak tartjuk már most figyelmeztetni hölgyközönségünket, hogy az idei farsang divatjával *válásszák a magyar szabású öltözékeket.* A magyar ipar termékeiből állítsák össze toalettjüket.

Akkor igazán fognak tetszeni, igézni és hódítani.

Nyilvános nyugtázás.

A s. a. ujhelyi árvasegélyző és jótékony egyesület részére befolyt fizetésekről f. évi november hó 25-ikétől december 3-ikáig:

1. Alapítványait teljesen befizették: a veres kereszt egyesület s. a. ujhelyi fiókja 200 frt. Dókus Józsefné 50 frt. Mezőssy Menyhértne 50 frt. Mericzay Lajosné 30 frt.

2. 50 frtos alapítványából 20 frtot befizetett Blizman Ferencz. Alapítványuk első részletét 10 frtot befizették a következők: Kolos Manoné, Rieder Engelbertné, Jenek Adam, Kolos Gyuláné, Matolai Etele. Fejes Istvánné a már befizetett fele kiegészítésül 5 frtot. Teich Zsigmondné alapító taggá lévén, befizetett 3 frtja kiegészítésül 7 frtot.

3. Az 1886 iki rendes tagsági díjat 3 frtot: Szerdahelyi Vincze, Fendrich Miksáné, Fonyi Árpádné, Metzner Mór, Farkas Lajosné.

4. Aláírt pártolói tagdíjat: Perlsberg Ede 3 frtot.

5. Adományozott egy whistező társaság 55 krt.

Összesen 430 frt 55 kr.

S. a. Ujhely 1886. december 3-án.

Chyzer Kornél,
egyesületi pénztárnok.

Különfélék.

(S. a. Ujhely város) képviselőtestülete f. hó 18-án Dókus Gyula járási főszolgabíró elnökle alatt közgyűlést tartott s elnöklő főszolgabíró abbeli előterjesztése folytán, miszerint a képviselőtestület átalakítása, továbbá a tisztújítást megelőző előmunkálatok foganatosítása szükségessé vált: a régi szabályrendeletnek az 1886. évi XXII. t. cikkel leendő összhangzásba hozatala, illetve átdolgozására Évva András elnökle alatt Farkas Lajos, Nagy Béla és Pataky Miklós képviselőtestületi tagokból, a választók névlajstromának összeállítására Hlvathy János elnökle

Itten is a nők (társaságunk legkiváncsibbjai) részesültek előnyben, amennyiben megtekinthették egy öreg bég fiatal feleségeinek szobáit.

Az alkonyat közelgett, midőn megelégedve a különben obskúrus bazárban felszolgált mokkával és latakia cigarettel, megrakodva az öszszevásárolt különféle apró emlékekkel a kikötőnek vettük utunkat, hol már járomüvünk türelmetlenségét sűrű füstgomolyok által adta tudtunkra.

Fáraó nemzetsége rá huzta a török indulót sivitő akkordjaival. Hogy dobhátyámat nem a legkellemesebben csiklandozta ez a zenei attentum, azt a legerősebben bizonyíthatom, ugyszintén azt is, hogy török testvéreink nem bővelkednek, *Haydn, Rougedesles, Ruzitska* rangu zenészekben.

A part ezalatt egész vásár jellegét ölté magára. Dohány- és gyümölcs-árusok kínálgatják kiabálva áruikat, a kis török nebulók sivitözva szaladgálnak a parton, csak a török nők a háttérben ütnek el zajongó hitsorsosaiktól csendes trécselések által. Boldogság lehet itt, török férjnek lenni.

Kötelékeitől megszabadult hajónk sirályként hasítja a sima vitzükrot kísérve a „csok-jassza” kiáltások által.

A Balkán ormai mögé a bucsuzó nap pihenőre szállott, utolsó sugarával fénybe árasztva s tündéri tájt s bucsucsókot adva négy ország határának.

O' Donell honfui érzete vett rajtam erőt. Az ő szavaival bucsuztam el Ada-Kalehtől. *Szép vagy félhold birodalma — de szerencsétlen.*

Chyzer Béla.

Zemplénmegye alispánjától.
A m. kir. belügyminisztérium f. é. 18881. sz. a, a posta takarékpénztárak életbeléptetése tárgyába kelt intézvényét tudomás és közírré tétel végett megküldöm.

Matolai Etele,
alispán.

18881. szám. I. M. kir. belügyminisztériumtól.
Körrendelet.

Ismeretes a törvényhatóság előtt azon üdvös cél, a melyet a kormány első sorban a közönség érdekében a m. kir. postatakarékpénztár felállításával elérni óhajtott.

Hogy a postatakarékpénztár ezen kitűzött célját minél inkább elérhesse, felette kívánatos, hogy a nagy közönség és különösen annak napi keresményből élő része, mely mindenütt a betevőknek igen tekintélyes részét képezi, ezen intézmény felől kellőképpen tájékozva és annak létezésére figyelmeztetve legyen. E végből a postatakarékpénztár az intézet ismertetését népszerű módon tárgyzó röpiratot készített, mely minden hazai nyelvre lefordítva immár megjelent.

Ezen röpirat magyar kiadásából egyelőre három példányt ide csatolok oly célból, hogy a szóban levő intézményt a hatósága alá tartozó hivatalok és közegekkel megismerkedni és azokat az intézménynek minél tágabb körben való támogatására buzdítólag felhívni sziveskedjék.

A postatakarékpénztári intézménynek a földmivelő osztály és a kisebb iparosok közt leendő terjesztésére, a községi előljáróságok és a községi vagy körjegyzők közreműködése hathat legfőbb sikerrel: ennél fogva a törvényhatóság ezen rendeletintézésének az által fog leginkább megfelelni, ha a most említett közegeket látandja el ily röpiratokkal és azokat az intézmény érdekében közreműködésre buzdítandja.

S miután a törvényhatóságnak a fentebbi irányban teendő intézkedésre ezen röpiratból több és esetleg a magyaron kívül más hazai nyelvű példányra is leendő szüksége: ezen példányokért, hivatkozással jelen rendeletemre a m. kir. közmunka és közlekedési minisztériumhoz kell fordulnia.

Végül: szemelött tartva azon előnyöket, melyeket a postatakarékpénztár erkölcsi és jogi személyeknek nyújt az által, hogy egész pénzügyi tevékenységüket ingyen teljesíti s a jelenleg kamat nélkül heverő pénzkészletekért is kamatot fizet, a községi előljárók és községi jegyzők s körjegyzők utasítandók, hogy a postatakarékpénztárak eme üdvös és célszerű intézkedését, az általuk kezelt községi és egyéb pénzekre nézve is minél gyakrabban vegyék igénybe.

Budapest, 1886. évi október hó 18-án.
Tisza.

A magy. kir. postatakarékpénztár által betevőinek nyújtott előnyök.

Általában halljuk a szegényebb sorsuaktól a panaszt, hogy nem képesek a legcsekélyebb vagyona se szert tenni vagy legalább néhány fillért megtakarítani, melyet azután a szükség perceiben előre nem látott esetek bekövetkeztével hasznukra fordíthatnának. Azt szokták mondani: A jövedelem gyakran nem elegendő a legsürgősebb szükségletek fedezésére sem, vagyis más szóval: Nehány forint elég lett volna megmenteni valakit a foglaltságtól, mely őt koldusbotra juttatja. Senki sem akart kölcsönözni neki; mindenki panaszkodott, hogy csekély keresményéből maga is alig tud boldogulni s így a legjobb akarat mellett sincs abban a helyzetben, hogy másnak segítségére lehessen.

Vajjon jogosultak-e ezek a panaszok? Kö-

zelebről vizsgálva a dolgot, kitűnik, hogy minden ember képes volt, habár csekély összeget is, félretenni, de a gyakran nélkülözhető dolgokat követelő szükséglet gyanánt véve, az ennek fejében megtakarítható összeget kiadta; a szükség esetére pedig nem tartotta fenn idejekorán még csak néhány fillért sem s így minden támasz nélkül maradt a döntő pillanatban.

Különben a legtöbb emberben meg van a szándék takarékoskodni; takarékoskodnak is és félre teszik pénzüket, hogy a legközelebbi alkalommal valamely magán takarékpénztárban helyezték el; de mire magára az elhelyezésre kerül a sor, azon oknál fogva, hogy a helyszínén nincs takarékpénztár vagy pedig ez egy forintot alul betéteket nem fogad el — ezt a kis félretett összeget is csakhamar elköltik.

Hogy tehát a magyar korona országainak összes lakosságának alkalom nyujtassék, nemcsak nagyobb tőkét, de igen csekély megtakarításokat is minden költség és különös nehézség nélkül gyümölcsözőleg elhelyezni, a m. kir. közmunka és közlekedésügyi miniszter sok más országok példájára, a hol ily intézmények már léteznek, postatakarékpénztárt létesített, hogy ez által felbressze a takarékoság iránt való érzéket és utját egyengesse az általános jólétnek. E postatakarékpénztár már 1886. február 1-én megkezdte működését; székhelye Budapesten lesz s a külső szolgálat postatakarékpénztári közvetítő hivatalok által fog ellátni.

(Folyt. köv.)

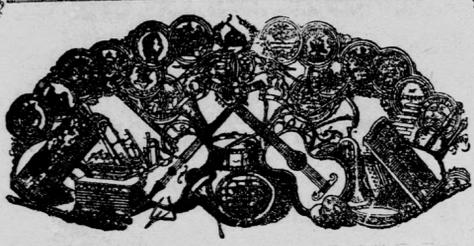
Felelős szerkesztők:

PAYZSOSS ANDOR és HORVÁTH JÓZSEF.

Főmunkatárs: DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadótulajdonos: ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ

H I R D E T M É N Y E K.

STOWASSER J.
Csász. kir. kiz. szab.
ZENE-HANGSZER-GYÁR
Budapest, II. ker. Lánchíd-utca 5. sz.
Magyarországban e nembeli legnagyobb gyártás.
Budapest összes katona zenekarai egyedüli szállítója,
valamint számos vidékieké is, ugymint előkelő polgári zenekarok részére.
Legnagyobb raktár fa, fuvó, réz, verő- és hegedű-hangszerekben alkatrészekben, ugyint harmonikákban. Bel és külföldi hurok stb. legolcsóbb áron. Csak legjobb minőség.
Vidéki megrendelések utánvét mellett.
Minden e szakmába vágó javítások legjobb és legolcsóbban kezesség mellett.

3956. sz. N.-Mihályi járás főszolgabírájától.
b. i. 86.

Pályázati hirdetés.

Zemplén vármegye nagymihályi járásban a butkai körjegyzői állomás, melyhez Butka, Deregnő, Szelepká, Szalók, Dubróka és Gatály községek tartoznak, Szoták Mihály nyugdíjaztatása folytán megüresedvén, annak választás utján leendő betöltésére pályázat nyitattik.

Ezen állomás 400 frt évi fizetés, 120 frt lakpénz és természetben kiszolgáltató fuvar járulékokból álló javadalommal van egybekötve.

Felhivatnak pályázni szándékozók, hogy minősítvényüket igazoló kérvényeiket alólírt szolgabírói hivatalhoz 1886. december 29-ig bezárólag annál inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

A körjegyző választása f. 1886. év december 30-án, d. e. 10 órakor Butkán a ref. iskola helyiségében fog eszközöltetni.

N.-Mihály, 1886. nov. 25.

Füzesséry Tamás,
főszolgabíró.

Regále-bérbeadás.

Az örösi regále-jog f. évi december hó 20-án szabad kézből bérbeadatik. Bérleti szándékozók kéretnek Örösön Nagy József urhoz fordulni. A mostani egyszeri bérlet 642 frton áll.

Pólányi Dezső

m.-laborczi gyógyszerár tulajdonosnál valódi villányi vörös bor, literenkint 60 krért, rizlingi fehér litere 50 krért; egri vörös bor literje 55 krért; Orosz fagybalzsam, melynek már háromszori bekenése után, a jó hatás e maradhatatlan, üvegenként 40 krért, valódi orosz karaván tea, császár keverék tea kisebb dobozzal 1 frtért, nagyobb 1 frt 50 krért, kitűnő füstölő papír, mely szivartüszön, vagy parázson meggyújtott pompás illatot terjeszt, nagy ivenként 32 krért kapható.

Tk. 3377. sz. 1886.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a tályai népbank csatlakozó végrehajtónak öz. Kromcsik Jánosné és társai végrehajtást szenvedők elleni 325 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szerencsi kir. járásbíró területén lévő Tályai nagyközség határában fekvő, a tályai 1779. sz. tjkvben foglalt Kromcsik János és neje szül. Jancsó Erzsébet tulajdonul felvett 374. hr. és 523. ö. i. számú ingatlanra 800 frtban az árverést ezen megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1886. évi december hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor Tályai nagyközség házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 80 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. év november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a szerencsi kir. járásbíró mint tkvi hatóságánál Szerencsen, 1886. november 17-én.

Fülek,
kir. bíró.

A köszvény és osz ellen ajánlott számos háziszerek között meg is csak a valódi Horgony-Pain-Expeller a leghatásosabb és legjobb. Ez nem titkos-szer, hanem egy teljesen megbízható, orvosilag kipróbált készítmény, mely mindenbetegnek teljes megnyugvással ajánlható. Hogy a Pain-Expeller teljes bizalmat érdemel, legjobban kitűnik abból, hogy sok beteg, a ki nagy garral feldicsért más gyógyszereket próbált meg, megint csak a
rég jónak bizonyult Pain-Expellerhez
tért vissza. Épen az összehasonlítás által győződtek meg arról, hogy úgy a csúszos fájdalmak, tagszakgatások stb., mint a fő-, fog- és hátfájás, oldalnyalások stb. a Pain-Expellerrel eszközölt bedörzsölések által leggyorsabban szüntethetők meg. A 40 kros, 70 kros és 1.20 olesó ár a szegényebbeknek is hozzáférhetővé teszi, míg másrészt a számos siker a felől kezeskedik, hogy a pénz nincs kidobva. A káros utánaatokról azonban óvakodni kell, s csak a „horgony”-jellel ellátott Pain-Expellert fogadjuk el mint valódit. Központi-raktár: Gyógyszertár az arany oroszlánhoz Prágában, Niklasplatz 7. Kapható a legtöbb gyógyszerárban.*

XXVII. cs. u. sz.

1886.

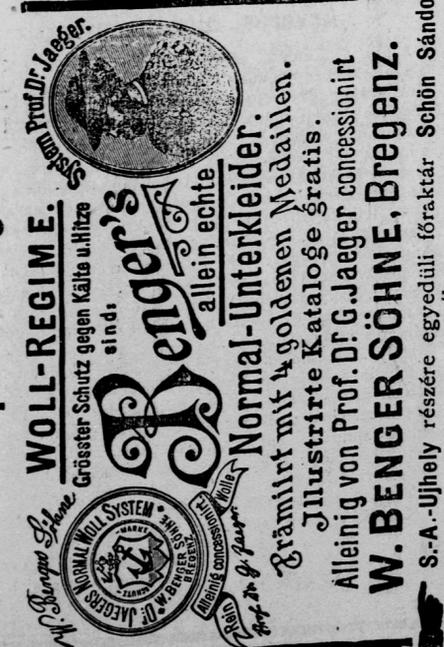
Hirdetés.

Alólírt kir. törvényszéki bíró mint csódbiztos közhírré teszi, hogy a Sugár József s.-a.-ujhelyi volt kereskedő csódtömegéhez tartozó kereskedő-könyvbeli követelések 1886. évi december hó 10-ik napján d. u. 3 órakor a városházánál tartandó nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszéknél 1886. évi november hó 23-án.

Oroszy Géza,
kir. tvszéki bíró mint csódbiztos.

Oszták ipar Bregenzben.

WOLL-REGIME.
Grösster Schutz gegen Kalte u. Hitze sind
Benger's
allein echte
Normal-Unterkleider.
Prämirt mit 4 goldenen Medaillen.
Illustrirte Kataloge gratis.
Alleinig von Prof. Dr. G. Jaeger concessionirt
W. BENDER SÖHNE, BREGENZ.
S.-A.-Ujhely részére egyedüli főraktár Schön Sándor urnál.

Gazdaság és háztartásoknak.

Juhász József,

Miskolczon.

(Védjegy)

Van szerencsém a tisztelt közönségnek ajánlani

saját készítményü
BÖRKENŐCSÖMET,

mely úgy lószerszám, kocsi bőr, bőrlés, csizma vagy bármiféle bőrre használva, minden eddigi kenőszert felülmul, mivel szerencsés összetételénél fogva nemcsak puhít, de a bőrt telje-

sen vízmentessé és ruganyossá is téve, azt a repedezéstől megóvjá, mi által sokkal tartósabbá lesz, és oly kiadó, hogy a halzsírnál is há- tározottan olcsóbb.

Kapható ötféle nagyságu lemez dobozban: u. m.

1-ső szám körülbelül 1 kiló tartalommal	1 frt 20 kr.
2-ik " " " " " "	— frt 60 kr.
3-ik " " " " " "	— frt 30 kr.
4-ik " " " " " "	— frt 20 kr.
5-ik " " " " " "	— frt 12 kr.

Hogy hamisításokkal a t. közönség félre vezethető ne legyen. kéretik a minden dobozon rajta levő nevem és fenti védjegyeimre figyelve, Juhász-féle bőrkenőcs elnevezést használni.

Bizonyítvány.

Alólirott bizonyítom, miszerint miskolczi lakos Juhász József ur bőrkenőcsét házamnál használván, azt mind lábbelikre, mind hámoakra, stb. stb. jónak és czélszerűnek tapasztaltam, olyannak, mely a bőrnek puháságot kölcsönöz, fekete színt ad s amellest nem piszkol, nem fest. Ezek után fent nevezett kenőcsöt mindenkinék ajánlom.
Alsó-Zsolcán, szeptember 11-én 1884. Báro VAY BÉLA, m. p. főispán.

T. Juhász József urnak Miskolczon.

Ama bőrkenőcsök között, a melyeket eddig használtunk, az ön által gyártottat találtuk legjobbnak, mivel ez a bőrnek a nélkül hogy piszkolna, fénylő fekete színt ad, a mellett azt puhává, vízhatlanná és tartóssá teszi. Ezen bőrkenőcsöt mi állandóul használjuk s azt jelzett előnyeivel fogva, másoknak is bátran ajánljuk.

Tisztelettel
a borsod-miskolczi gőzmalom részvénytársaság
RADVÁNY ISTVÁN, m. p.

Kapható: S.-a.-Ujhelyben **Behina-Testvér** uraknál.
S.-Patakon **Palcsó László és Pavletits György** uraknál.

2-3

SZABADALMAKAT

uj találmányokra

kieszközöl és védjegyeket, lajstromokat minden államban

Benedek Lajos és társai
szabadalmi irodája

Budapesten, muzeum-körut 10. szám.

A nm. m. kir. keresk. ministerium 24324—886. sz. körrendeletével ezen iroda a föltalálók figyelmébe és bizalmába ajánlatott.

1-4

3-3

HIRDETMÉNY.

Az uradalmi vásári-jog Szolyván (az 1887-ik évben megnyitandó munkács-stryi vasutvonal főállomásán) 1887-ik évi január 1-jétől további három évre bérbe adatik.

20% bánatpénzzel ellátott bérleti ajánlatok folyó év december 15-ig a munkácsi uradalmi igazgatósághoz nyújtandók be.

LINKESCH SAMU özv.

vasüzlet Eperjesen

ajánlja kitünő minőségü

krakkói cserép-kályháit

fehér és diszes színekben,

FA-, KÖSZÉN-

és

coaks fűtésre,

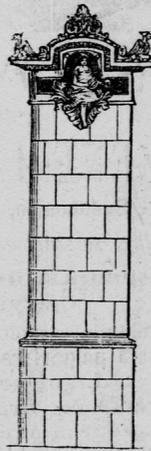
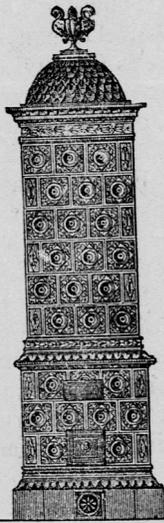
KANDALLÓKAT,

TAKARÉK-

KONYHÁKAT

bármiméü

kivitelben.

legolcsóbb árakban.

26

Képviselet: Reichard M. és fia uraknál S.-a.-Ujhely.

Eddig még fölülmulhatatlan.

Maager V.-féle

cs. kir. szab. valódi tisztított

CSUKAMÁJOLAJ

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi autoritások által megvizsgálva, könnyen emész-
hető hatása végett gyermekek részére is, különösen ajánlható; mint
legtisztább, legjobb, legeredetibb és általánosan elismert leghatásosabb
gyógyszer mell- és tüdőbetegség ellen, gümő, sömör, daganatok, bőr-
kiütések, mirigybetegség, gyöngeség sat. ellen.

1 üveg sárga olaj 1 frt, 1 üveg fehér olaj 1 frt 50 kr.

Kaphatók a gyári raktárban

Bécs, III. Bez. Heumarkt Nr. 3.,

valamint valódi minőségben Ausztria-Magyarország gyógyszerüzeteiben és minden nagyobb fűszerkereskedéseiben.

Sátoralja-Ujhelyben: csak Zlinszky J. ur gyógyszerüzetében.

2-6

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

Főutcán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.

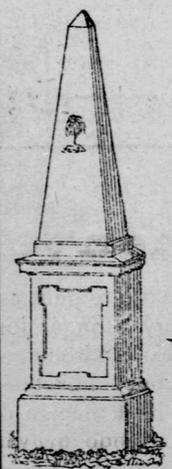
MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,

VÖRÖS MÁRVÁNY

és homokkő sirkövet.

Sirkövek újabb tervezése

Jutányos áron készítenek.

Sürgönczim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

485. 460. 461. 462. sz.
1886.

Arverési hirdetmény.

Alulirt. kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szerencsi kir. járásbíróság 3835. 3920. 3968. 3967/p. 86. sz. végzése által Keszenbaum Eduárd, Keszenbaum Lajos, Engel József és Keszenbaum Gáborné javára Keszenbaum Gábor hagyatéka ellen 4444 frt tőke, ennek különböző időktől számított 6% kamatai és eddig összesen felszámítandó perköltség köve-
telés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíról-
lag le- és felülfoglatl és 1943 frt 50 krra becsült házi buto-
rok, eszközök, 3 ló, 2 tehén, 4 tinó, 2 borjú, 3 lóra való szerszám, ekék, boronák, kukoricaszár, krumpli, széna, zsop szalma, tőzek, buza, répa, rosta, árpa, gabona, kukoricza, tal-
mudkönyvek, 8 köpü méh, 23 kacsa, 16 1/2 hordó bor, 1 sajtó, 7 kád, félmetszések és ócska hordókból álló ingóságok nyil-
vános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 4112/p. 1886. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Harkányban 1886. decem-
ber 9-én d. e. 9 órakor és Szerencsen leendő eszközlésére 1886. év december 10-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül
kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegy-
zéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árveré-
sen, 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet igé-
rőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Szerencsen, 1886. évi november hó 16. napján.

Hegymeghy László,
kir. bír. végrehajtó.

alatt Rieder Engelbert, Jelenek Ádám és Pataky Miklós tagokból álló bizottságok küldettek ki. A választók névlajstroma már összeállított s december 1-től 5-ig lesz közszemlére kitéve. Most már csak a szabályrendelet átdolgozása van hátra, melynél különös gond lesz fordítandó a pénztári kezelés módjainak megállapítására.

(Az árvasegélyző és jótékonyági egyesület) titkos szavazás folytán ma egy hete, tartott közgyűlésben alakította meg 40 női és 10 férfi tagból álló választmányát. A nők részéről választmányi tagokká lettek; és pedig a *vidékről*: Andrassy Gyula gné, Balassa Istvánné, Dókus Ernőné, Szerviczky Ödönne és Szmrecsányi Jánosné; *helybeliek*: Ambrózy Nándorné, özv. Borúth Elemeérné, Bydesküthy Sándorné, Chyzer Kornélné, Chyzer Kornélia, Diószeghy Jánosné, Dókus Gyuláné, Dókus Józsefné, Éva Andrásné, dr. Erényi Jakabné, Farkas Lajosné, Farkas Dezsóné, Fejes Istvánné, Hammersberg Jenőné, Hornyay Ferencné, Hönsch Dezsóné, Hunyor Sándorné, Juhász Jenőné, Kecskés Antalné, Lácza Elekné, Liszy Edéné, dr. Löcherer Lőrincné, Májer Imréné, Matolai Etelné, Mericzay Lajosné, Mezóssy Menyhértné, Nádory Vilmosné, Oroszy Gézané, Pintér Ferencné, dr. Sebeők Antalné, Szánky Nándorné, Teich Zsigmondné, Tokár Józsefné, Vályi Istvánné, Viczmándy Ödönne. A férfiak részéről: Ambrózy Nándor, Hornyay Béla dr., Horváth József, Löcherer Lőrinc dr., Margitai József, Payzoss Andor, Pékary Gyula, Pintér Ferenc, Prámer Alajos és Viczmándy Ödön. Ugyanez alkalommal a tisztviselői kar is, névszerint: Matolai Etele elnök, Nemes Lajos alelnök, Dókus Gyula I. titkár, Klimó Menyhért II. titkár, Mizzák István ügyész, dr. Chyzer Kornél pénztáros, Jelenek Ádám felügyelő, Dongó Géza, és Segmeth Károly számvizsgáló bizottsági tagok is elfoglalta helyét.

(Az országos vörös-kereszt egyesület) sátor-alja-ujhelyi fiókjá a múlt hó 30-án választmányi ülést tartott, mely Dr. Chyzer Kornél elnök indítványára egyhangulag elhatározta, hogy a helybeli árvasegélyző egyesületet célja elérésében tehetségéhez mérten támogatni fogja, s egyszerűsmind a fiók-egyesület 200 frttal az árvasegélyző egyesület alapító tagjainak sorába lépett. Ime egy újabb bizonyítéka annak, hogy a vörös-kereszt egyesület a lokális jótékonyági érdekeket kellőleg méltányolja. Ugyancsak határozatott, hogy a fiók egyesület úgy a saját, valamint az árvasegélyző egyesület alapítójának gyarapítására *ez év utolsó napján a vármegyeház termeiben tombolóval összekötött kalikó-bált rendez*. Erre a kedélyesnek ígérkező táncmulatságra a meghívók már legközelebb szét fognak küldetni. A kalikó-szövet színeinek megállapítására a választmány Dókus Gyuláné, Barna Bertalanné és özv. Farkas Lajosné urnókat kérte föl; a táncmulatság, valamint a tombolajáték rendezését pedig Dókus Gyula, tisztelt barátunk, volt szíves elvállalni. (x. y.)

(A s.-a.-ujhelyi női ipariskola) felügyelő-bizottsága elhatározta, hogy 1887. január hó 8-án közcsoporttal egybekötött táncmulatságot rendez, melynek jövedelme felerészben a létesítendő árvaház javára, fele részben a női ipariskola tartalék-alapjára fog fordítani. Ugyanez alkalommal fognak kisorsoltatni a női ipariskola által a múlt évi országos kiállításra készített női kézi munkák, melyek éremmel és dicsérő oklevéllel lettek kitüntetve. Előre is felhívjuk a közfigyelmet erre a jótékony célú mulatságra.

(András estjén) ez idén is számosan jelennek meg *Éva András* házánál barátai és tisztelői, hódolatuk és üdvözléseiket kifejezni. A szíves magyar vendégszeretettel fűszerezett dús vacsoránál láthatólag derült vissza az érdeműs veterán arcán ifju kedélyének egy-egy sugara, amidőn is *Fejes István* díszes pohárköszöntéssel ecsetelte előtte azt az osztatlan tisztelet, szeretet és kegyeletet, amely polgárerényekben dús életét minden irányból körveszi. Amire aztán az öreg ur az ő ismert közvetlenségével és melegségével üdvözölte vendégeit, akik midőn tul az éjfélen tőle és kedves családjától búcsút vettek, bizonyára nem külső udvariasság, de egész őszinte érdelemmel váltak el azzal, amivel beköszöntöttek, hogy még: *sokáig éljen!*

(Kinevezés.) Főispán ur ő méltósága Lantos János végzett jogászt a tokaji főszolgabírói hivatalhoz közigazgatási joggyakorlóvá nevezte ki. (A vármegye decemberi közgyűlésén) min-

den valószínűség szerint megüresedő s.-a.-ujhelyi den járás szolgabírói állásra br. *Gaisler József*, aki ez idő szerint még versenytárs nélkül áll, fog pályázni.

(Ipolyi Arnold) n.-várad i. k. megyéspüspök f. hó 2-án, d. u. 1 órakor, váratlanul szívrohamban meghalt. A magyar Minervának gyászva van, gyászában osztozik az egész nemzet. A vesztés, mely halálával a magyar tudományosságot érte, pótolhatatlan. Halhatatlan elköltözésével támadt; kitölthetetlen. Halhatatlan érdemeket hagyott örökül nemzetének. Kló feljegyzé az emlékezet táblájára, s helyet

kér számára a magyar Pantheonban! Aki úgy élt, mint ő nemzetének: Örökké fog élni a jók emlékezetében!...

(Gyászjelentés.) Szöllősi Bernátné szül. Schon Vilma, Kun Frigyesné szül. Szöllősi Otilia és gyermekei: Kun Viktor, Béla és Géza, Szöllősi Gyula és neje szül. Barna Amália, gyermekeik: Alice, Oszkár és Aurél, Szöllősi Arthur és neje szül. Mandel Róza, gyermekeik: Tivadar, Kornél és Paula, Szöllősi Sándor és Szöllősi Mór saját és számos rokonaik nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik felejthetlen férjke, forrón szeretett atyjuk, ipjuk és nagyatyjuknak Szöllősi Bernátnak, életének 76-ik és boldog házasságának 51-ik évében hosszas szenvedés után f. 1886. évi november hó 27-én hajnali 2¹/₂ órakor történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. 1886. évi nov. hó 28-án délutáni 2 órakor fognak helyben örök nyugalomra helyezettetni. S.-a.-Ujhely, 1886. évi november hó 27-én. Béke és áldás hamvaira!

(A tél fecskéi) a hóphék f. hó 23-án mutatkoztak az idén először vármegyénk székvárosában. Az északi vidéken erős havazások voltak. Onnan vette szülő okát az a csipősen süvítő északi folytonos szél, mely a múlt héten éjjel nappal zenéjének haragos rithmusával önkényeskedett az aluvók és ébrenlövők megszokott kényelmé föltt.

(Betörési kísérlet.) A s.-a.-ujhelyi kegyesrendi ház főnökénél András-estjén, mint hírlik, gonosz szándéku egyének vizitáltak. Az éjjeli bator (igy hívják székely nyelven a kutyát) jeladására felserkent cselédség által csapott lármára azonban a hivatlan vendégek kerekelt oldottak.

(Egy díszes térkép) „Magyarország Gyógyhelyei és Ásványvizeinek térképe” melyet dr. Chyzer Kornél tervezete szerint Homolka József m. kir. térképész rajzolt, küldetett be szerkesztőségünkhöz. A térkép címe nem teljes, mert azon összes vasuti hálózatunk, az országutak, fentartott és közönséges utak is bőven fel vannak tüntetve. Ez a színesnyomatu térkép, mely a Révai Testvérek bizományában 50 krért kapható, egyik igen becses melléklete annak a nagyobb szabású német szakmunkának, melyet nagy tudományu főorvosunk, Trefort közözt. minister megbízásából mostan ir a nevezetesebb magyar gyógyító helyekről és ásványvizekről s mely a jövő tavasszal Stuttgartban jelenik meg a magyarországi kiválóbb furdóhelyek fototipikus képeivel. A szóban lévő térképet dr. Boleman furdészeti könyvéhez mellékelni fogják kapni a magyar orvosi könyvkiadó társulat tagjai. Furdókben szegény vármegyénk területén: csak Bekécs, Mád, E. Bénye és Velejte neveivel találkozunk. Kelcse a furdók nélküli források színével van feltüntetve a térképen.

(Tüzi lárma) riasztotta föl városunk lakóit tegnap múlt egy hete, az esti órákban. A vasuti induló ház szomszédságában gyuladt meg egy szénaboglya, melyet a s.-a.-ujhelyi derék tüzmesterek hamarosan és könnyű szerrel elfojtottak.

(Terjed a világhossz) Ujhelyben. A vármegye kutja bazénjához, jobbról-balról egy-egy oszlopos lámpát állított föl a város főbírája. Mi voltunk azok, akik ez intézkedésre, több fontos körülmény felsorolásával felhívtuk figyelmét. Most, hogy kérelmünk teljesítve van, nem késünk köszönetnyilvánításunkkal sem.

(Sajtóhiba kiigazítása.) Múlt számunk tárcájában, legjobb igyekezetünk dacára is oly hibák maradtak, melyek a hatásos cikk értelmét elferditették. Amiért is a második hasáb második bekezdésü pontját ekként kérjük olvasni: „Elmondottam az 1859-ik évi országos Kazinczy-ünnepély keletkezésének időrendi történetét.” Az ötödik hasáb kezdő sora így van helyesen: „Vass Gyula, aki az eszme valóslásáért pohárköszöntőt mondott Lasztóczon stb.” Végezetül a szövegben és a csillag alatt említett n.-ruszkai g. kath. lelkész nem Gulyovics, hanem *Gulovics* volt.

(A galszécsi tüzoltó egyesület) nov. 27-én a kaszinó teremben sikerült Katalin-bált rendezett.

(Zongora tanár.) Egyik szomszéd vármegyénk fővárosában lakó kitünő zongora tanár késznek nyilatkozván városunkban megtelepedni, ha bizonyos számú tanítványokról biztosítatik; felkértenek azon t. szülők és tanintézetek igazgatói, a kik gyermekeiket általa taníttatni szándékoznak, hogy ez iránti nyilatkozatukat e mai naptól számított két hét alatt e lap szerkesztőségéhez be- küldeni sziveskedjenek. Az előbb jelentkezőknek a tanítási óraadásnál előny fog nyújtatni.

(A tokaji követ) fogják alkalmazni a kassaiak a pest-kassa-dukla i utvonálnak székvárosuk területén átmenő szakasza kiburkolásához. A kikövezéshez alkalmazandó kockák éle 12—20 cm.-nyi lesz. A vállalkozótól munkájáért tizenkét évre terjedő felelősséget kívánt Kassa sz. kir. város közgyűlése. A tokaji pompás biklopsz-kő tehát Abauj-Torna vármegyében is tért hódított. Nem lenne e illő dolog ezzel az ügygel S.-a.-Ujhely város t. előjáróságának is egy keveset foglalkoznia? Talán az utcaépítésnél sem bizonyulna be igaztalannak az a principium, hogy „mennél drágább — annál olcsóbb”.

(Dr. Gyurgyik Gyula) keresett fővárosi ügyvéd irodáját Budapesten a VII. ker. Dob utcán lévő 24. számú házának I. emeletére helyezte át. Melegen ajánljuk a perpatvaros ügyfelek figyelmébe.

(Filokszera ellen), hogy mily sikerrel alkalmazza már évek óta egy tapasztalt székesfehérvármegyei szőlősgazda a frissében lévő, tehát még kiforratlan törkölyt, arról eleve értesítettük olvasóinkat. E közgazdasági jelentőségében számokkal ki nem fejezhető felfedezést bírálat alá vette az országos filokszera kísérleti állomás főnöke, dr. Horváth Géza barátunk is, és a budai szőlőhegyeken tapasztalt eredményt a gyongyarlónak jelezte hírlapi nyilatkozatában. A székesfehérvármegyei szőlősgazda azonban azt mondja erre: nem oda Buda. Tesék friss törkölyt alkalmazni a kísérletezésnél s az eredmény nagyon is kézzel fogható és szemmel látható lesz. A filokszera ellenmégével, a törkölylyel s annak alkalmazási módjával, tehát még nem kell felhagyni! Nem relativ, hanem abszolút becse van annak, ugymond az a lovasberényi gazda: *W i e z n e r* István.

(Kereskedelmi muzeumot) szándékozik felállítani a jövő év tavaszán Budapesten a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium. Az e tárgyban közelebb kibocsájtott és szerkesztőségünkhöz is beküldött szervezeti szabályzatnak I. címe a muzeum célját és feladatát így körvonalozza: a) megismerteti a közönséggel mindazokat a kereskedelmi cikkeket, melyekben a hazai ipar versenyképes és kivitelre szándékozhat; b) megismerteti a hazai termelőket mindazokat a kereskedelmi cikkeket, melyek a külföldön, főleg a keleti országokban piacokra találhatnak; c) oda hat, hogy termelőink a bel- és külföldi szükséglet (időnkinti szállítások, versenyajánlatok stb) fölül mindenkor tájékozva és eleve értesítve legyenek. A kereskedelmi világot érdekelheti e muzeum — azért ajánljuk figyelmébe.

(Meghívó.) A beregvármegyei magyar közmüvelődési egyesület rendes közgyűlést f. év december hó 11-én d. e. 10 órakor Beregszászban, az „arany oroszán szálló” nagytermében tartandja, melyre az egyesület tagjai és az egyesület célja iránt érdeklődő közönséget meghívja: br. Perényi Zsigmond, egyesületi elnök. A közgyűlés napján rendezendő ünnepségek sorozata következ: 1. Közébed, a beregszászi hölgyek által a vármegyeház nagytermében rendezve. Kezde d. u. 1 órakor. Egy teríték ára 2 frt. — 2. A beregszászi dalegyesület közreműködésével este 8 órakor ar „arany oroszán szálló” nagytermében táncal egybekötött dalestély rendeztetik. Belépő díj 1 frt. A vendégek elszállásolásáról a városi képviselő-testület által kiküldött rendező bizottság gondoskodik. Ez iránt a megkeresés, a közgyűlést megelőző napig, dr. Buzáth Kamill polgármesterhez intézendő. Szép anyagi sikert kívánunk beregi derék testvéreink hazafias buzgókodásához.

(A dargói szűz.) A „Kassai Szemle” f. évi december 2-án kelt számából vesszük ki s ajánljuk vármegyénk kormányának figyelmébe a következő szent történetkét: Vagyon Dargó községében egy tót asszony, kit *Kalvinka* néven ismernek s kinek jó tulajdonai közé tartozik az, hogy irni olvasni nem tud. E jó asszony valaha szegényebb volt a templom egerénél s könyörödományokból tengődött. Ma 50 családnak ő biztosít létet. Hogyan lehet ez? Megmondjuk. Nyomorában sok ideje volt a gondolkodásra s kisütötte, hogyan lehet meggazdagodni. Fellépett javasasszonynak, ki titkokat megfejt, a jövőbe lát s gyógyíthatatlan nyavalyákat kikurálni képes. Csakhamar akadtak kundschaftjai, kik jó pénzért csalódtak. A hire mindinkább elterjedvén, lakása bucsujáró helylyé lön s bankó bankóra préselődött. Ma egész kincs fölött rendelkezik s oly nagy üzletet folytat, mint egy nagy gyár. Van vagy harminc ágense, kik egész Magyarországot bebarangolják s terjesztvén híret, seregesen csalogatják a könnyen hívőket Dargóra a csodás asszonyhoz. Nincs nap, melyen látogatói ne volnának s ezek aztán nagyon is megkönyebbülve távoznak, mert most az a jel-szava, hogy kevés pénz nem fogad el. Azt mondják, hogy a rossz betegség szállja meg s ilyenkor az istennel beszél, ki mindent megmond neki. Oldalakra terjedne azokat felsorolni, kik jósló és gyógyító tehetségét igénybe vették és sok pénzt fizettek — hiába, fogánat nélkül. Csak a közelmúlt történetéből szakítunk ki két lapot illusztrációul. Egy szepességi leány, kit a rossz betegség bántott, fölkereste a tót Pythiát, hogy gyógyítsa meg. A szűz 200 frtot kért a sikeres gyógyításért. A leány visszatért hazájába s összeszedte a kívánt összeget, melylyel újból Dargóra rándult. Sok hókusz-pókusz után a jósnő meggyógyítottatnak jelentette ki a szegény beteg leányt, ki örömmel sietett haza. Alig volt azonban hon a betegség ismét elfogta, sőt még gyakrabban meglátogatta. Csak törvényes beavatkozás után adta vissza Kalvinka a kicsikart pénzt. — Egy másik asszonynak ellopták az ágynevjét és sehogysem tudták a tolvajra rá akadni. Végre egy ágens a dargói szűzet ajánlotta, ki 20 frt le-

alatt Rieder Engelbert, Jelenek Ádám és Pataky Miklós tagokból álló bizottságok küldtek ki. A választók névlajstroma már összeállított s december 1-től 5-ig lesz közzéleírve. Most már csak a szabályrendelet átdolgozása van hátra, melynél különös gond lesz fordítandó a pénztári kezelés módjainak megállapítására.

(Az árvasegélyző és jótékonyági egyesület) titkos szavazás folytán ma egy hete, tartott közgyűlésben alakította meg 40 női és 10 férfi tagból álló választmányát. A nők részéről választmányi tagokká lettek; és pedig a *videkről*: Andrassy Gyula gné, Balassa Istvánné, Dókus Ernőné, Szerviczky Ödönne és Szmeccsányi Jánosné; *helybeliek*: Ambrózy Nándorné, öz. Borúth Ele-mérné, Bydskuthy Sándorné, Chyzer Kornélné, Chyzer Kornélia, Diószeghy Jánosné, Dókus Gyuláné, Dókus Józsefné, Évva Andrásné, dr. Erényi Jakabné, Farkas Lajosné, Farkas Dezsőné, Fejes Istvánné, Hammersberg Jenőné, Hornyay Ferencné, Hönisch Dezsőné, Hunyor Sándorné, Juhász Jenőné, Kecskés Antalné, Láczy Elekné, Liszy Edéné, dr. Löcherer Lőrincné, Májer Im-réné, Matolai Etelné, Mericzay Lajosné, Mezössy Menyhértné, Nádory Vilmosné, Oroszy Gézané, Pintér Ferencné, dr. Sebedék Antalné, Szánky Nándorné, Teich Zsigmondné, Tokár Józsefné, Vályi Istvánné, Viczmándy Ödönne. A férfiak részéről: Ambrózy Nándor, Hornyay Béla dr., Horváth József, Löcherer Lőrinc dr., Margitai József, Payzoss Andor, Pékary Gyula, Pintér Ferenc, Prámer Alajos és Viczmándy Ödön. Ugyanez alkalommal a tisztviselői kar is, névszerint: Matolai Etel elnök, Nemes Lajos alelnök, Dókus Gyula I. titkár, Klimó Menyhért II. titkár, Mízsák István ügyész, dr. Chyzer Kornél pénztáros, Jelenek Ádám felügyelő, Dongó Géza, és Segmeth Károly szanvizsgáló bizottsági tagok is elfoglalta helyét.

(Az országos vörös-kereszt egyesület) sátor-alja-ujhelyi fiókja a múlt hó 30-án választmányi ülést tartott, mely Dr. Chyzer Kornél elnök indítványára egyhangulag elhatározta, hogy a helybeli árvasegélyző egyesületet célja elérésében tehetségéhez mértén támogatni fogja, s egyszerűsmind a fiók-egyesület 200 frttal az árvasegélyző egyesület alapító tagjainak sorába lépett. Ime egy újabb bizonyítéka annak, hogy a vörös-kereszt egyesület a lokális jótékonyági érdekeket kellőleg méltányolja. Ugyancsak határozatott, hogy a fiók egyesület úgy a saját, valamint az árvasegélyző egyesület alapítójának gyarapítására *ez év utolsó napján a vármegyeház termében tombolával összekötött kalikó-bált rendez.* Erre a kedélyesnek ígérkező táncmulatságra a meghívók már legközelebb szét főgnak küldetni. A kalikó-szövet szí-nének megállapítására a választmány Dókus Gyuláné, Barna Bertalané és öz. Farkas Lajosné urnókat kérte föl; a táncmulatság, valamint a tombolajáték rendezését pedig Dókus Gyula, tisztelt barátunk, volt szíves elvállalni. (x. y.)

(A s.-a.-ujhelyi női ipariskola) felügyelő-bizottsága elhatározta, hogy 1887. január hó 8-án közvacsorával egybekötött táncmulatságot rendez, melynek jövedelme felerészben a létesítendő árvaház javára, fele részben a női ipariskola tartalék-alapjára fog fordíttatni. Ugyanez alkalommal fognak kisorsoltatni a női ipariskola által a múlt évi országos kiállításra készített női kézi munkák, melyek éremmel és dicsérő oklevéllel lettek ki-tüntetve. Előre is felhívjuk a közfigyelmet erre a jótékonycélu mulatságra.

(András estéjén) ez idén is számosan jelen-tek meg Évva András házában barátai és tisztelői, hódolatuk és üdvözléseiket kifejezni. A szíves magyar vendégszeretettel fűszerezett dús vacso-ránál láthatólag derült vissza az érdemdús veterán arcán ifju kedélyének egy-egy sugara, amidőn is *Fejes István* díszes pohárköszöntéssel ecsetelte előtte azt az osztatlan tisztelet, szeretet és kegye-letet, amely polgárurakban dús életét minden irányból környezi. Amire aztán az öreg ur az ő ismert közvetlenségével és melegségével üdvö-zölte vendégeit, akik midőn tul az éjfélen tőle és kedves családjától búcsút vettek, bizonyára nem külső udvariasság, de egész őszinte érzellemmel váltak el azzal, amivel beköszöntöttek, hogy még: *sokáig éljen!*

(Kinevezés.) Főispán ur ő méltósága L a n-tos János végzett jogászt a tokaji főszolgabírói hivatalhoz közigazgatási joggyakorlóvá nevezte ki.

(A vármegye decemberi közgyűlésén) min-den valószínűség szerint megüresedő s.-a.-ujhelyi járási szolgabírói állásra br. *Gaisler József*, aki ez idő szerint még versenytárs nélkül áll, fog pá-lyázni.

(Ipolyi Arnold) n.-váradi r. k. megyéspüspök f. hó 2-án, d. u. 1 órakor, váratlanul szív-szélhűdésben meghalt. A magyar Minervának gyásza van, gyászában osztozik az egész nemzet. A vesztés, mely halálával a magyar tudomá-nyosságot érte, pótolhatatlan. Az úr, mely örök elköltözésével támadt, kitölthetetlen. Halhatatlan érdemeket hagyott örökül nemzetének. Kló fel-jegyzi azokat az emlékezet táblájára, s helyet

kér számára a magyar Pantheonban! Aki úgy élt, mint ő nemzetének: Örökké fog élni a jók emlékezetében!...

(Gyászjelentés.) Szöllősi Bernátné szül. Schon Vilma, Kun Frigyesné szül. Szöllősi Otília és gyermekei: Kun Viktor, Béla és Géza, Szöllősi Gyula és neje szül. Barna Amália, gyermekeik: Alice, Oszkár és Aurél, Szöllősi Arthur és neje szül. Mandel Róza, gyermekeik: Tivadar, Kornél és Paula, Szöllősi Sándor és Szöllősi Mór saját és számos rokonaik nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik felejthetlen férje, forrón szeretett atyjuk, ipjuk és nagyatyjuknak Szöllősi Bernátnak, életének 76-ik és boldog házasságának 51-ik évében hosszas szenvedés után f. 1886. évi november hó 27-én hajnali 2¹/₂ órakor történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. 1886. évi nov. hó 28-án délutáni 2 órakor fognak helyben örök nyugalomra helyeztetni. S.-a.-Ujhely, 1886. évi november hó 27-én. Béke és áldás hamvaira!

(A tél fecskéi) a hópihek f. hó 23-án mutatkoztak az idén először vármegyénk székvárosában. Az északi vidéken erős havazások voltak. Onnan vette szülő okát az a csipősen süvítő északi folytonos szél, mely a múlt héten éjjel nappal zenéjének haragos rithmusával önkényeskedett az aluvók és ébrenlévők megszokott kényelme fölött.

(Betörési kísérlet.) A s.-a.-ujhelyi kegyes-rendi ház főnökénél Andrástestéjén, mint hírlík, gonosz szándéku egyének vizitáltak. Az éjjeli bátor (igy hívják székely nyelven a kutyát) jel-adására felszerkent cselédség által csapott lármára azonban a hivatlan vendégek kerekelt oldottak.

(Egy díszes térkép) „Magyarország Gyógy-helyei és Ásványvizeinek térképe” melyet dr. Chyzer Kornél tervezete szerint Homolk József m. kir. térképész rajzolt, küldetett be szerkesztőségünkhöz. A térkép címe nem teljes, mert azon összes vasuti hálózatunk, az ország-utak, fentartott és közönséges utak is bőven fel vannak tüntetve. Ez a színesnyomatu térkép, mely a Révai Testvérek bizományában 50 krért kapható, egyik igen becses melléklete annak a nagyobb szabású német szakmunkának, melyet nagy tudományú főorvosunk, Trefort közokt. miniszter megbízásából mostan ír a nevezete-sebb magyar gyógyító helyekről és ásványvi-zekről s mely a jövő tavasszal Stuttgartban jelenik meg a magyarországi kiválóbb fürdőhelyek fototipikus képeivel. A szóban lévő térképet dr. Boleman fürdőszaki könyvkiadó társulat tagjai. Fürdőknben szegény vármegyénk területén: csak Bekecs, Mád, E. Bénye és Velejte neveivel találkozunk. Keltse a fürdők nélküli források színével van feltüntetve a térképen.

(Tüzi lárma) riasztotta föl városunk lakóit tegnap múlt egy hete, az esti órákban. A vasuti induló ház szomszédságában gyuladt meg egy szénaboglya, melyet a s.-a.-ujhelyi derék tűz-mesterek hamarosan és könnyű szerrel elfojtottak.

(Terjed a világhír) Ujhelyben. A vármegye kutja bazénjához, jobbról-balról egy-egy oszlopos lámpát állítottatott föl a város főbírája. Mi voltunk azok, akik ez intézkedésre, több fontos körülmény felsorolásával felhívtuk figyel-mét. Most, hogy kérelmünk teljesítve van, nem késünk köszönetnyilvánításunkkal sem.

(Sajtóhiba kiigazítása.) Múlt számunk tár-cájában, legjobb igyekezetünk dacára is oly hibák maradtak, melyek a hatóság cikk értelmét elferditették. Amiért is a második hasáb másod-ik bekezdésű pontját ekként kérjük olvasni: „El-mondottam az 1859-ik évi országos Kazinczy-ünnepély keletkezésének időrendi történetét.” Az ötödik hasáb kezdő sora így van helyesen: „Vass Gyula, aki az eszme valóulásáért pohárköszöntőt mondott Lasztócson stb.” Végezetül a szövegben és a csillag alatt említett n.-ruszkai g. kath. lel-kész nem Gulyovics, hanem *Gulovics* volt.

(A gálzszebsi tüzoltó egyesület) nov. 27-én a kaszinó teremben sikerült Katalin-bált rendezett.

(Zongora tanár.) Egyik szomszéd vármegyénk fővárosában lakó kitünő zongora tanár késznek nyilatkozván városunkban megtelepedni, ha bizo-nyos számú tanítványokról biztosítatik; felkérte-nek azon t. szülők és tanintézetek igazgatói, a kik gyermekeiket általa taníttatni szándékoznak, hogy ez iránti nyilatkozatukat e mai naptól szá-mított két hét alatt e lap szerkesztőségéhez be-küldeni szíveskedjenek. Az előbb jelentkezőknek a tanítási óraadásnál előny fog nyújtatni.

(A tokaji követ) fogják alkalmazni a kas-saiak a pest-kassa-duklaí utvonalmak székváros-uk területén átmenő szakasza kiburkolásához. A kikövezéshez alkalmazandó kockák éle 12—20 cm.-nyi lesz. A vállalkozótól munkájáért tizenkét évre terjedő felelősséget kívánt Kassa sz. kir. város közgyűlése. A tokaji pompás biklopsz-kő tehát Abauj-Torna vármegyében is tért hódított. Nem lenne e illő dolog ezzel az ügygel S.-a.-Ujhely város t. előjáróságának is egy keveset foglalkoznia? Talán az utcaépítésnél sem bizo-nyulna be igaztalanok az a principium, hogy „mennél drágább — annál olcsóbb”.

(Dr. Gyurgyik Gyula) keresett fővárosi ügy-védő irodáját Budapesten a VII. ker. Dob utcán lévő 24. számú házában I. emeletére helyezte át. Melegen ajánljuk a perpatvaros ügyfelek figyel-mébe.

(Filokszera ellen), hogy mily sikerrel alkal-mazza már évek óta egy tapasztalt székesfehérvármegyei szőlősgazda a frissében lévő, t e h á t m é g k i f o r r a t l a n törkölyt, arról eleve értesítettük olvasóinkat. E közgazdasági jelentősé-gében számokkal ki nem fejezhető felfedezést bí-rálat alá vette az országos filokszera kísérleti ál-lomás főnöke, dr. Horváth Géza barátunk is, és a budai szőlőhegyeken tapasztalt eredményt n a g y o n g y a r l ó n a k jelezte hírlapi nyilatkozatában. A székesfehérvármegyei szőlősgazda azonban azt mondja erre: nem oda Buda. Tes-sék friss törkölyt alkalmazni a kísérletezésnél s az eredmény nagyon is kézzel fogható és szemmel látható lesz. A filokszera ellenmégével, a törköly-vel, s annak alkalmazási módjával, tehát még nem kell felhagyni! Nem relativ, hanem abszolút becse van annak, ugymond az a lovasberényi gazda: *W i e z n e r* István.

(Kereskedelmi muzeumot) szándékozik fel-állítani a jövő év tavaszán Budapesten a föld-mivelés, ipar- és kereskedelemügyi ministerium. Az e tárgyban közelebb kibocsájtott és szer-kesztőségünkhöz is beküldött szervezeti szabály-zatnak I. cime a múzeum célját és feladatát így körvonalozza: a) megismerteti a közönséggel mindazokat a kereskedelmi cikkeket, melyekben a hazai ipar versenyképes és kivitelre számíthat; b) megismerteti a hazai termelőkkel mindazokat a kereskedelmi cikkeket, melyek a külföldön, főleg a keleti országokban piacokra találhatnak; c) oda hat, hogy termelőink a bel- és külföldi szükséglet (időnkinti szállítások, versenyajánlatok stb) felől mindenkor tájékozva és eleve értesítve legyenek. A kereskedelmi világot érdekelheti e muzeum — azért ajánljuk figyelmébe.

(Meghívó.) A beregvármegyei magyar köz-művelődési egyesület rendes közgyűlést f. év de-cember hó 11-én d. e. 10 órakor Beregszászban, az „arany oroszán szálló” nagytermében tar-tandja, melyre az egyesület tagjai és az egyesü-let célja iránt érdeklődő közönséget meghívja: br. Perényi Zsigmond, egyesületi elnök. A közgyü-lés napján rendezendő ünnepiségek sorozata kö-vetkező: 1. Közébed, a beregszászi hölgyek által a vármegyeház nagytermében rendezve. Kezdte d. u. 1 órakor. Egy teríték ára 2 frt. — 2. A beregszászi dalegyesület közreműködésével este 8 órakor ar „arany oroszán szálló” nagytermében táncsal egybekötött dalestély rendeztetik. Belépő díj 1 frt. A vendégek elszállásolásáról a városi képviselő-testület által kiküldött rendező bizottság gondoskodik. Ez iránt a megkeresés, a közgyü-lést megelőző napig, dr. Buzáth Kamill polgár-mesterhez intézendő. Szép anyagi sikert kívánunk beregi derék testvéreink hazafias buzgókodásához.

(A dargói szűz.) A „Kassai Szemle” f. évi december 2-án kelt számából vesszük ki s aján-ljuk vármegyénk kormányának figyelmébe a kö-vetkező szent történetek: Vagyon Dargó községé-ben egy tót asszony, kit *Kalvinka* néven ismernek s kinek jó tulajdonai közé tartozik az, hogy irni-olvasni nem tud. E jó asszony valaha szegényebb volt a templom egerénél s könyörödományokból tengődött. Ma 50 családnak ő biztosít létet. Ho-gyan lehet ez? Megmondjuk. Nyomorában sok ideje volt a gondolkodásra s kisütötte, hogyan lehet meggazdagodni. Fellepett javasasszonynak, ki titkokat megfejt, a jövőbe lát s gyógyíthatatlan nyavalyákat kikurálni képes. Csakhamar akad-tak kundschaftjai, kik jó pénzért csalódtak. A hire mindinkább elterjedvén, lakása bucsujáró helyé-lőn s bankó bankóra préselődött. Ma egész kincs fölött rendelkezik s oly nagy üzletet folytat, mint egy nagy gyár. Van vagy harminc ágense, kik egész Magyarországot bebarangolják s terjesztvén híret, seregesen csalogatják a könnyen hívőket Dargóra a csodás asszonyhoz. Nincs nap, melyen látogatói ne volnának s ezek aztán nagyon is megkönyebbülve távoznak, mert most az a jel-szava, hogy kevés pénz nem fogad el. Azt mondják, hogy a rossz betegség szállja meg s ilyenkor az istennel beszél, ki mindent megmond neki. Oldalakra terjedne azokat felsorolni, kik jósló és gyógyító tehetségét igénybe vették és sok pénzt fizettek — hiába, főganat nélkül. Csak a közelmúlt történetéből szakítunk ki két lapot il-lusztrációul. Egy szepességi leány, kit a rossz betegség bántott, fölkereste a tót Pythiát, hogy gyógyítsa meg. A szűz 200 frtot kért a sikeres gyógyításért. A leány visszatért hazájába s össze-szedte a kívánt összeget, melylyel újból Dargóra rándult. Sok hókusz-pókusz után a jósnő meg-gyógyítottatnak jelentette ki a szegény beteg le-ányt, ki örömmel sietett haza. Alig volt azonban hon a betegség ismét előfogta, sőt még gyak-rabban meglátogatta. Csak törvényes beavatko-zás után adta vissza Kalvinka a kicsikart pénzt. — Egy másik asszonynak ellopták az ágyneműjét és sehogysem tudtak a tolvajra rá akadni. Végre egy ágens a dargói szűzet ajánlotta, ki 20 frt le-

fizetése mellett megigérte a tolvaj megnevezését. Midőn a két tizest már markában szorította, e bölcsek szavakra fakadt: „Örüljön, hogy a tolvaj csak ágyaneműt vitte el, mert neki szándékában volt a házát is felgyújtani.“ Ha ismeri a szándékot, ismeri a tolvajt is, s miután nem nevezte meg, bünrészesnek kell lennie. Ily s hasonló esetek végre égető szükségé teszik, hogy a dargói szűz nimbusát eloszlassák s lerántsák azt a fátyolt, mely szembeötölő csalást takar.

(Egy okleveles községyi jegyző), aki mint segéd már volt alkalmazva s jeles bizonyítványai vannak, szerény föltételek mellett ajánlja szolgálatát. Kivánatra szivesen szolgál bővebb felvilágosításokkal is a szerkesztőségünk.

Vas Gereben összes műveinek 22-36 füzeté e napokban jelent meg Méhner Vilmos kiadásában Budapesten. Nem csak mlatságot szolgálunk művei, hanem oktatónak is. Aki ismerni akarja ama, nemzetiségünkért vívott küzdelmek korát, annak a történeti művek olvasása mellett Vas Gereben munkáinak olvasása igen nagy hasznára van. Mert míg a történeti munkák magával a történet lényegével ismertetnek meg bennünket, e korfeszítő író adja meg a képnek igaz és eleven színt. Belőle tanulhatjuk meg a jóízű magyar beszédet, gyönyörködhetünk nyelvünk erejében, gazdag fordulataiban, képeinek élénkségeiben és kedves egyszerűségében. Vas Gereben lelkesül a multért, mert benne a nemzet őseréjét látja, de nem leplezgeti annak hibáit sem: nem téveszti szem elől a jövőt, élesen korholja a maradi hazafiakat, a kik elzárkoznak a haladás eszméi elől. Ezen füzetekben végződik a „Pörös atyának“ című regény; további tartalmát képezi „Bersenyi mint kérő“ s „Régi módi házasság“ című kedélyes elbeszélés.

(Táborszky és Parsch) nemzeti zenemű-kereskedésében Budapesten, Váci utca 30. szám, megjelent: „Felhő Klári“ Rátkay László eredeti népszimfőjének és „Cifra Zsuzsi lakadalmi“ Vidor Pál eredeti népszimfőjének kedvelt dalai. Énekhangra zongorakísérettel, vagy zongorára külön alkalmazta Herczenberger István. Ára 2 frt. A dalok a következők: 1. Nem virágozik. 2. Keskeny árok. 3. Eső után. 4. Azért csillag. 5. Véled büntet a teremő engemet. 6. Vékony cérna. 7. Jaj de rossz a legénynek. 8. Halod-e? 9. Tegnap éjjel fehér ágyban. 10. Mai napság a leány.

(Megölt lelek.) regény egy kötetben, írta Margitay Dezső. A szapora tollú író ez újabb műve a Singer és Wolfner cég kiadásában megjelenő „Egyetemes regénytár“ (legújabb piros II. évf. 5 kötetét) foglalja el. Társadalmi regény, melynek szálai egy könnyű gondolkodású, a társadalomban szerepelni vágyó, nagyzások után induló ember körül szövődnek s a divatos lelkiismeretlenség tönkre teszi őt magát is, meg feleségét és öccsét. Egy család romlása van leírva érdekesen szőtt mesében, megkapó részletekkel, mély lélektani jellemzéssel és sok elbeszélői zamattal arra nézve, hogy a regény mint olvasmány fentartsa az olvasó figyelmét. A kapkodó, hű, családjának hírnevet biztosítani akaró sikasztó és végül öngyilkos Kolovráth Vilmos alakjának festésében nyilatkozik legjobban a szerző képessége. Ára 50 kr.

Tanügyi rovat.

Szózat a néptanítókhöz!

Kitűntek és büszkén lóg a haladás zászlaja! Meggyújtották és vakító fény sugarakat lövell a mivelődés világító fátylójára! Legyünk hűvei a haladásnak, barátjai a sötétséget elnyomó világosságnak. Bátran előre!

Hazánk tanítói! Hozzátok szól szavam! Hozzátok, egy nagy munka hivatott mestereihez, a haladás lángbuzgalmu apostolaihoz. Kérlek hallgassatok reám!

Régen tudjuk, mert már régi dolog, hogy igen hálátlan és nehézségében párját ritkító a tanítói pálya, de melyet épen azért, mert nehéz, nem a hivatlanok kontárkodásaival; hanem a törekvő szellem erőt és kitartást összpontosító buzgalmával kell befutni. Csak a törekvő szellem képes azon gyönyörű feladatok megértésére, melyek a tanítói, habár hálátlan, de mégis nagyon szép hivatással egybekapcsolvák, csak a munka és haladás emberei képesek a tanítói pálya rögzős utjain az elismerés koszoruját feltalálni.

Az elismerés koszoruját! Ezért kell, hogy folyjon karedzett tanítóink küzdelme. Konok előítéletek megdöntésével fel a munkához!

Sok, elszámlálhatlan sok teendő vár a kötelességeiben gátnak nem ismerő derék tanítóra. Im elmondok annyit, a mennyi kiválasztott tárgyam keretébe bele illik.

A fejlődő gyermek későbbi életének, szülői gondossága mellett, semmi sem szabja meg úgy irányát és utjait, mint tanítójának oktatási és nevelési rendszere; mely, hogy jó legyen, első és szent kötelesség. A gyermek, a ki a tanító által nemcsak oktatattik, hanem neveltetik is, neveltetik pedig észszel és erélyvel, az a társadalomnak hasznos tevékenységű, erkölcsileg mivelő tagjává, a hazának érdemes polgárává lesz. A tanító tehát kötelességeinek teljesítésében csak akkor tökéletes, ha az oktatást a neveléssel párhuzamba vonja és áldást osztó tanainak terjesztésére oly módokat és eszközöket választ, melyek tanítványainak szimpáthiáját és tudásvágyát felkölteni alkalmasak.

A családi iskola, vagyis mondjuk a szülők nevelése, mint a tapasztalás rég bebizonyította, a legtöbb esetben igen hézagos, sokszor a legferdebb; a mi egy izben tudatlanságnak, másfelől gondatlanságnak, nem ritkán elbutultságnak a természetes következménye s ezeket a hézagokat, ezeket a ferdeségeket helyre ütni a tanító van hivatva. A kortól visszamaradott, észbeli fogyatkozásokban szenvedő nép akár kigyót-békát kiálthat az az ő fogalmait túl haladó és e szerint horribiliseknek tartott társadalmi újító és javító intézkedésekre: a haladás embere nemcsak hogy meghökkeni nem fog, hanem erejét még inkább megfeszíti, hogy győzzön, mert győznie kell. A vastag tudatlanságban gázoló népet az idő majd kiábrándítja, vagy ennek sikertelensége árán elteperi.

Igen! az idő, melyet a haladás jól megkent kerekei mozdítanak feltartóztatlanul előre, a civilizáció tengerén mozgó, boldogságtól gözülő hajót, az emelkedő korszak hajóját, melynek tiszta erkölcsök forrasztó katlanába a társadalom szemetje dobátik gyuanyagnak,

E hajót az erő és akarat szolgálják, az ész és a szív a delejtű rajta.

De honnét kerül elő az ezen delejtű után induló erő és akarat? Termesztetik! Termesztetik az oktatás és nevelés közös fáján, az értelmi és erkölcsi tehetségek veteményes kertjében, gondoztatik hangyaszorgalmu, hivatásukat értő kertészek által.

És a veteményes kert? Az iskola! A kertészek? A tanítók! A kiknek őszinte becsülésükkel adózunk és a kiknek nemes hivatásával szemben az epés hálatlanságnak és keserű méltatlanságnak nincs helye, vagyis kellene, hogy ne legyen. De ha van, ha a rossz itt is felütötte hidra fejét, felütötte jobban, mint bármerre, várunk kell míg a tisztult fogalmak egészen legyűrjék a hányavetésig mirigyek ellenlábaskodását és nem szabad, hogy az elkeseredettség hullámai összeroldják a polgárosodás alapjait lerakók fejei fölött.

A szellemi erő tevékenységére mindenütt szükség van, szükség nálunk annál inkább, mert társadalmunk rozzant alkotmánya többünnen a bedőléssel ijesztget. A léhak elvakultságon alapuló szajaskodása mitse határozzon (legjobb – félrevelük, mint a kifacsart citrommal), éles elmével kell kijelölni az utakat, melyen eljuthatunk a jobbulás fókuszához.

Ez utak kijelölésével kezdődik tulajdonképen a tanítói hivatás genezise.

A jó tanító, mint már volt szerencsém említeni, nemcsak oktat, hanem nevel is és ezen nevelési fő-elve bizonyosan abból áll, hogy a családi légkörben elkényeztetett, valami nemessebbre nem szoktatott, még fejletlen gyermeket, fejlődésében elősegítve, erkölcsiben megfinomítsa és az által érzékét mindaziránt felköltsé, a mi egy magasatos, egy eszményi cél felé epedez.

A ki az oktatás és nevelés áldásaiban nem részesült; a kinek szemeit sötét hályog vonja körül, midőn az előre törekvés vívmányai jelentkeznek, mint bátorító jelvényei a tovább haladásnak; a kinek szívet nem melegíti, a kinek vérét nem forralja és erejét nem edzi a jövő nagy munkájának megosztására hivatkozó hang: annak az ut hiábavaló, az az irányt, mely felé erőszakoltatik, eltéveszti; az esküt, melyre szorítottatik, meghamisítja, mert értelmi akaratereje nincs, az emberi nemessebb szervek nála szunynyadoznak.

„A szokás természeté válik“ mondja a példabeszéd. S mennyi aranyigazság rejlik benne! Tudjuk mindnyájan igen jól, hogy a gyermek, ha egészségtelen légkörben neveltetik, ha mindenben magára hagyatva, szabad működésének széles tere megnyílik és szédítő utakon ténfereg, fokozatosan halad az elkorcsosulás rémes örvénye felé, mely előtt megjárja az elfajulás ördögi táncát és a vésszes habok fölötté összecsapnak, az örvény elnyeli.

Ez elsatnyult erkölcsök szerencsétlen hajtásainak kiirtására nincs más mód, mint az iskola, melynek köréből származva van minden, a mi nem tisztességes, minden a mi a józanság szféráján kívül esik. Az iskola falain belül a rosvott életnek, a ragadós rossz példa terjesztőinek nincs hazája, mert az iskola a szelid erkölcsök mentő vára, a hova az elzüllöttek csalétkei egyáltalán nem férhetnek. Az iskola van hivatva titáni erővel ellensúlyozni mindazt, a mi nehéz bajok kuforrásához vezet, mindazt, ami az öntudatlanokat a kárhozat felé bódítja. Az iskolából kell kiindulni minden jónak, onnan kell kiszivárogni minden erkölcsösségnek.

Azért ti tanítók, iskoláinknak felszentelt papjai, kik a tudomány bibliájának lapjait forgatjátok, hogy hivatottak, hogy a jövő nemzedék fundamentumának talapzói lelkileg épülhessenek a szószékekről hirdett tanokon, tegyétek kezeiteket szivetekre és ég felé emelt tekintettel valljátok meg büszkén és igazán, hogy nincs szebb, nincs nagyszerűbb annál a hivatásnál, melynek ti vagytok őrei, oltalmazói és bátor vitézei. Az a bizalmatlanság, az a kicsinylés, sőt néha megvetés, melylyel farkasszemét nézni a gyatra nép

készítet benneteket, ne bántsa idegeiteket, a me-takronizmus maskarái ha áskálódnak, néktek hivatástok áldást terjeszteni, imhát terjeszszétek. Legyen a ti működésetek a haladás fényének ki-sugárzása, a ti ismereitek boronájával megmun-kált föld, az erkölcsösség buján termő talaja, az általatok a tudomány templomában felépített oltár az erények gyűlö helye.

Ilyen szellemben kell átérteni hivatástokat, hogy azon kötelességeknek, melyeknek lelkiismeretes betartása a társadalom minden rétegére ki-terjeszti üdvhozó hatását, emberül megfelehes-setek.*

Hirschler (Szarvasi) Arnold.

HIVATALOS RÉSZ.

700. sz.

Zemplén vármegye főispánjától.

10 főszolgabíró urnak.

Egy Jovanovits Spaszoje vagy Spasovich nevű, állítólag montenegrói tiszt, könyörödományokat kéregető egyén fordult meg az ország több vidékén, ki gyanus magatartása miatt Szerbiából, s mennyiben Ujvidéken kihágást követett el Magyarország területéről is kiutasított. Er-ről tekintetes urat azért értesitem, hogy neve-zetre kellő figyelemmel lévén, netaláni jelentke-zése esetén ellene a legszigorubb törvényes in-tézkedéseket foganatosítani igyekezzék.

S. a.-Ujhely, 1886. nov. 22-én.

Molnár István sk.
főispán.

15698. szám.

Zemplénmegye alispánjától.

10 főszolgabíró urnak.

Sulyok Ferenc, tokaji óras kárára a folyó évi november 22-én éjjel eltolvajlott tárgyak jegyzékét körözés s eredmény esetén azonnali jelen tés tétel végett kiadom. 1. Késpénz 200 forint, 2. 28—30 drb. ezüst óra, melyek közül egy órát, perccet, hónapot, napot és holdváltozást mutat, 3. 1 db. kettős-fedelű remontoir-anker arany-óra 60 frt, 4. 4 db arany-gyűrű 40 frt, 5. 2 db arany-bros 10 frt, 6. 1 pár arany fülbevaló fehér gyöngyökkel körül 25 frt, 7. 1 db aranykereszt 4 frt, 8. 1 db. aranymedailion óra forma 15 frt, 9. 1 db. 2 forintos ezüst tallér 2 frt értékben.

13143. szám.

Székely János tarzali lakos tulajdonát két pező, egy 7 éves, középnagyságu, világos pej-tomporán H. E. jeggyel ellátott kanca ló a ménesről eltévedt. ne terheltezzék azt járása területén köröztetni.

13106.

Dobos Pál kiséresi lakosnak, f. évi szept. hó 22-én egy 1 éves, fehér szőrű, fenálló szarvu, bélyegtelen üsző bornya elveszvé, járása területén köröztetni ne terheltezzék.

14211. szám.

Közhirre tétel végett tudatom tek. főszol-gabíró ural, hogy t. Abauj-Torna vármegye al-ispánja f. évi 13056 számú átirata szerint a Gom-bos pusztai lóállományra elrendelt vesztegzár fel-oltdatot.

14987. szám.

Közhirre tétel végett tudatom, hogy tekin-tetes Abauj-Tornamegye alispánjától vett értesü-lés szerint Baksa község sertésállománya orbánc-miatt bizonytalan időre, Nyiri község szarvas-marhaállománya lépfene miatt szintén bizonytalan időre, vagyis a kór megszűntéig és a Broda János detek-tengeri lakos tulajdonát képező összes szarvasmarha-állomány vesztegzár miatt négy havi vesztegzár alá helyeztetett.

Feloldatott ellenben a vesztegzár alól Encs és Csobád község szarvasmarhaállománya.

14760. szám.

Közhirre tétel végett tudatom, hogy tekin-tetes Sárosvármegye alispánjának f. évi 14086. sz. a. kelt átirata szerint Roskovány község sertés-állománya lépfene miatt 21 napi vesztegzár alá helyeztetett.

14892. szám.

Közhirre tétel végett tudatom, hogy tek. Sáros-megye alispánjának f. évi 14309. sz. a. kelt átirata szerint Som község szarvasmarha állomá-nya lépfene miatt 10 napi vesztegzár alá helyez-tetett.

S. a.-Ujhely, 1886. nov. 26.

Matolai Etele,
alispán.

*) Mutatvány szerzőnek a „Miert és hogyan kell népszerűbbé tenni hazánkban az iskolai takarékpénztárak intézményét?“ című 101 lapra terjedő emlékiratának bevezetéséből. A becses és nemes emberbaráti hűvél írott munka további részében áttér higgadt és világos megbeszélésére annak, minő okok ajánlják a nálunk is már sok helyütt és pedig nagy sikerrel kezelt iskolai takarékpénztárak intézményének hazánk minden vidékén való meghonosítását, és melyek az erre alkalmas eszközök? A mű, melyet a legme-legebben ajánlhatunk néptanítóink figyelmébe, szerzőnk Sziz-eken 60 kr-ért megszerezhető.

Szerk.